

Nr 21.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion om utredning angående levnadsbetingelserna för befolkningen i vissa samhällen i Arjeplogs kommun.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 145 har herr *Jansson* i Kalix *m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om sådan utredning, varom i motionen talats.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från länsstyrelsen i Norrbottens län.

Länsstyrelsen framhåller, att tillkomsten av de s. k. snöbilarna innebär en avsevärd tillgång för befolkningen i rikets ödemarksområden, då de vintertid kunna bryta isoleringen och uppehålla förbindelserna med bebyggda trakter. Inom Norrbottens län finnas snöbilar, förutom i Laisans dalgång, även på ytterligare en och annan ort. Sådana fordon äro emellertid av betydelse inom varje ödemarksområde i riket.

Snöbilarna äro gjorda för gång i terräng och användas företrädesvis i sjöleder. Driftkostnaderna äro förhållandevis dyra. På landsväg äro de därför mindre ekonomiska än andra fordon. Vägen från Adolfström över Gautosjö och Hällbacken till Jutis eller Laisvalls gruva går hela tiden i terrängen, företrädesvis efter sjöar inom Laisälvens dalgång. Från Hällbacken går vägen emellertid genom skogsmark och över ett par mindre sjöar fram till Jutis. Snöbilarna äro icke avsedda för trafik å landsvägarna i egentlig mening. Det synes därför mindre följdriktigt, att fordonen enligt tidigare beslut av Kungl. Maj:t skola i alla avseenden vara att betrakta som automobiler. Vid registrering av fordonen komma dessa nämligen att påföras fordonsskatt, vilken till och med utgår efter det dyraste alternativet för automobiler. Fordonen få alltså i väsentlig omfattning bidra till vägväsendets utgifter, ehuru de ej begagnas å landsvägarna. Detsamma gäller bensinskatten, som är avsedd att företrädesvis drabba automobiler och motorcyklar. Då snöbilarna draga rätt mycken bensin, blir skattskyldigheten tämligen kännbar. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke skäl föreligga att medgiva restitution av bensinskatten. Frågan är emellertid, huru en återbetalning lämpligen skall ordnas utan att den frestar till missbruk.

Länsstyrelsen tillstyrker, att frågan om snöbilarnas ställning upptages till omprövning, och framhåller, att problemet icke gäller endast snöbilarna i Laisans dalgång utan alla snöbilar, som brukas på annat håll än landsväg. Enär ägarnas ekonomiska förhållanden äro av mindre betydelse, bör

avgörande vikt läggas vid fordonens användningssätt. Det synes lämpligt, att fordonen registreras som automobiler och att de underkastas trafikförsäkring. Automobils katt synes ej böra utgå för de fordon, som aldrig eller endast obetydligt beröra vägarna. Frågan om ägarnas skyldighet att utgiva bensinskatt torde även böra omprövas. Reglerna om yrkesmässig automobiltrafik torde böra gälla för ifrågakvarande fordon. För snöbilar i sådan trafik böra reglerna om restitution av bensinskatt kunna lösas på tämligen enkelt sätt.

Utskottet. Motionen tager sikte på en befolkning i avlägset belägna samhällen, vilka sakna ordnade vägförbindelser till mera centrala orter. Det måste vara ett samhällsintresse, att befolkningen i dessa ödemarksområden kan få så god kontakt som möjligt med yttervärlden. Av särskild betydelse är givetvis, att förbindelserna med den centrala bebyggelsen kunna uppehållas vintertid, då isoleringen måste vara särskilt kännbar. För brytande av denna isolering synas de s. k. snöbilarna utgöra en värdefull tillgång för befolkningen i dessa trakter.

Såsom framgår av remissyttrandet äro sådana fordon som snöbilar icke avsedda för trafik å landsvägar utan för gång i terräng. De snöbilar, som avses i motionen, synas också huvudsakligast ha kommit till användning för transporter inom de snövidder, där allmänna vägar icke finnas. Det måste under sådana omständigheter framstå såsom rimligt, att bensin- och fordonsskatt icke utgå för sådana fordon, som icke begagnas för trafik å allmän väg. Enär utskottet finner motionens syfte beaktansvärt, får utskottet hemställa,

att andra kammaren i anledning av förevarande motion, nr 145, för sin del ville besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning i syfte, att snöbilar, som i ödebygder användas för annan trafik än å allmän väg, undantagas från bensinskatt och fordonsskatt.

Stockholm den 16 mars 1950.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Gustafson i Göteborg, Nordkvist, Ekdahl*, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg, herr Bladh, fröken Ager*, herrar Hansson i Skegrie, Johansson i Kalmar*, Hammar, fru Svedberg*, herrar Löfroth*, Nilsson i Svalöv*, Kärrlander, Adolfsson*, Bengtsson och Braconier.

*) Ej närvarande vid justeringen.